

Abstract

Dekoration i hedebodyragten

Af Inge Christiansen

Nogle af de allerfinest dekorerede dragter, som blev fremstillet af og/eller til bondebefolkningen i Danmark, kom fra et særligt område, nemlig Hedeboegnen, som er området mellem København, Køge og Roskilde. Her blev de fremstillet og brugt i 1700- og 1800-tallet. Der var flere grunde til, at det lige var mennesker i det område, der udviklede så fine dragtdekorationer: Her lå Danmarks frugtbarste landbrugsjord, der var nogle for bønderne gunstige ejerforhold og så var beliggenheden god med nærhed til købstæder og ikke mindst til hovedstaden.

Dekoration i hedebodyragten forbindes gerne med de hvide hedebodybroderier, som pyntede både tøj og boligtekstiler. Hvidt hørlærred blev dekoreret med hvid tråd, primært i hør, i en lang række teknikker og mønstre, der kendes fra den italienske renæssance og endnu længere tilbage. Teknikkerne som hedebodyblonder, tællesyning, dragværk, rudesyning, hvidsøm, baldyring og udklipshedebody udvikler sig gennem tiden og udføres på et meget højt niveau.

I foredraget anskues dekoration også bredere ud fra spørgsmålet: Hvad gør dekoration? Dekoration på hedebodyragten pynter, forstærker, varmer og sender en lang række signaler. Dermed bredes emnet dekoration ud til langt mere end blot hvide broderier på særke til kvinder og skjorter til mænd. Vi kommer omkring alle dragtdeles dekoration med vægt på de særlige dekorationer, der kendetegnede hedebodyragten som huernes udformning, særlig brug af silkebånd, tørklædernes foldning i "skaderede", kunstfærdig mønsterstrikning i strømperne og populære stoffer.